

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate; de Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. I. Plures libertatis acceptiones, seu divisiones, variique Hæreticorum errores referuntur?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77355](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77355)

ARTICVLVS PRIMVS.

An in statu innocentia, & naturæ lapsæ, libertas indifferentiæ in homine reperiatur?

§ I.

Plures libertatis acceptiones, seu divisiones, varique Hæreticorum errores referuntur.

OPORTET prius nominum similitudines, quasi ramos obvias abscindere (inquit Cassiodorus) ne semitam disputationis nostræ vocabulorum consonantium sylva, umbris imaginibus videatur intexere. Unde quia libertas variis significationibus minùs propriè & latè dictis usurpatur, seu quia multiplex libertatis genus, sub eisdem nominis velamine latet; velum hoc libet paululum attollere, & varias libertatis acceptiones seu divisiones breviter explanare.

350. Prima & generalis libertatis divisio est, in libertatem naturæ, gratiæ, & gloriæ: quam eleganter profequitur D. Bernardus in libro de gratia & libero arbitrio, his verbis: *Triplex est nobis proposita libertas, à peccato, à miseria, à necessitate. Hanc ultimo loco postquam contulit nobis in conditione natura; in primam restauramur à gratia; media nobis reservatur in patria. Dicatur ergo prima libertas natura, secunda gratia, tertia vita, vel gloria. Primò namque in liberam voluntatem, ac voluntariam libertatem conditi sumus, nobilis in Deo creatura; secundò reformamur in innocentiam, nova in Christo creatura; tertio sublimamur in gloriam, perfecta in spiritu creatura. Prima ergo libertas habet multum honoris; secunda plurimum etiam virtutis; novissima cumulum iucunditatis.*

351. Deinde libertas naturæ subdividitur in libertatem spontaneitatis, seu complacentiæ, & in libertatem indifferentiæ, seu contingentiæ. Prima dicit solam immunitatem à coactione seu violentia, ab agente extrinseco illata; & hanc habet voluntas in omnibus actibus elicitis, etiam necessariis, ut sunt volitio boni in communi, amor beatificus, &c. quia ut disputatio-
ne præcedenti ostendimus, per nullam potentiam potest inferri violentia voluntati in actu ab ipsa elicito, juxta illud Anselmi lib. 2. de libero arbitrio cap. 6. *Inuitus nemo potest velle aliquid, quia non potest velle nolens velle.* Secunda non solum importat immunitatem à violentia & coactione, sed etiam à necessitate absoluta, seu determinatione ad unum per modum naturæ, & dicit potentiam, seu facultatem ad opposita, sive contrariè, sive contradictoriè. Unde dividitur in libertatem contrarietatis, & contradictionis, seu specificationis & exercitij. Una dicit facultatem ad actus contrariè oppositos, ut amorem & odium, prosecutionem & fugam: altera ad actum, & negationem vel celsationem ejus, ut ad velle vel non velle, agere vel non agere &c. Mitto aliud genus libertatis, quæ scilicet dicit immunitatem à servitute, alterius hominis dominio addicente, quæ dicitur libertas civilis: de qua Jurisperiti in institut. de jure personarum, & ff. de statu hominis l. cum igitur, & sequentibus.

352. Hic ergo solum agimus de libertate indiffe-

rentiæ, & inquirimus an illa in statu innocentia, & in statu naturæ lapsæ in homine reperitur? Quam difficultatem excitavimus ad confutandum diversos Philosophorum Gentilium, & Hæreticorum errores, qui ad quatuor præcipua capita reduci possunt.

Primus est Stoicorum & Astrologorum, qui voluntatem nostram & ejus actus dari determinationi subijciebant, nomine fati intelligentes feriem & influxum causarum naturalium, præcipuè cælorum & astrorum: quæ de causâ dicebant (ut testatur ex Aristotele D. Thomas) *quod talis est voluntas in hominibus, qualem inducit Pater virorum Deorumque; id est, cælum, vel sol.*

353. Secundus fuit Manichæorum, qui etiam libertatem destruebant, & dicebant homines ad malum necessitari; non ex influxu syderum, sicut Stoici & Astrologi, sed ex anima mala, ita fecum animam hominis bonam abripiente, ut eam non nisi malum velle sineret. Unde ait Hieronymus in præmio dialogi adversus Pelagianos, *Manichæorum esse hominum damnare naturam, & liberum auferre arbitrium.*

Tertius est error Calvini & sequacium, qui denegant nostris actibus libertatem, propter motionem, seu gratiam, quâ Deus applicat voluntatem ad agendum; quam existimant ita esse efficacem, ut omnem dissentendi potentiam in voluntate creata absorbeat & consumat; subindeque voluntatem sub divina motione non retinere absolutam dissentendi potentiam, sed puram spontaneitatem, seu immunitatem à coactione, minime verò à necessitate. Qui error à Tridentino sess. 6. can. 4. his verbis proscribitur: *Si quis dixerit liberum arbitrium, à Deo motum & excitatum, nihil cooperari, &c. neque posse dissentire si velit, &c. anathema sit.*

354. Quartus denique error est etiam Calvini & Lutheri, qui concedunt quidem hominem in statu naturæ integræ prædixisse libertatem, aiunt tamen perdidisse illam per peccatum; nec dicendum jam esse arbitrio liberum, sed peccati servum, solumque libertatis nomen vacuum ad nos transisse, ut latè scribit Roffensis art. 7. contra Lutherum: quem etiam errorem damnat Tridentinum sessione citatâ can. 5. ubi ait: *Si quis liberum hominis arbitrium post Adæ peccatum amissum & extinctum esse dixerit, aut rem esse de solo titulo: imò titulum sine re &c. anathema sit.*

355. Ex quibus liquet, plures posse distingui necessitates libero arbitrio repugnantes, nempe Stoicam, seu fatalem, Manichæam, & Calvinisticam: quæ in hoc conveniunt, quòd omnes tam arctè & tam validè hominem ad operandum determinant & constringunt, ut in eo non relinquant potentiam ad oppositum: differunt autem in causa à qua proveniunt; prima enim à syderum influxu; secunda à principio malo, vel anima mala, secum animam hominis bonam abripiente; tertia ab efficacia divinæ motionis, aut à peccato primi parentis, procedere dicitur. His præmissis, sit

§ II.

Prima pars quaesiti resolvitur, & ostenditur hominem in statu innocentia habuisse libertatem indifferentiæ.

DICO primò: Homo in statu innocentia fuit liber libertate indifferentiæ.

Probatum

Quest. 6. de malo articulo unico.